

*I feel it in my bones:
You ache to know my name,
And so I'll clue you in,
But then, why spoil the game?*

*Ви хочете мене спіймати.
Я можу вам підказку дати,
Але так буде нецікаво грати.
Щасливого вам свята!*

Лексемі *game*, яка у ВТ слугує маркером мотиву гри, у ПТ прагматично відповідає лексема *grати*, а сталому вислову *clue in* відповідає лексема *підказка*, що дозволяє відтворити інтенцію антагоніста – надати підказку жертвам свого підступного плану, щоб ті зробили наступний крок у його жорстокої та заплутаній гри. Єдина перекладацька похибка в цьому випадку – втрата у ПТ лексики моральної тематики, яка властива ПКТ: *bones, ache*, яка цілком елімінована у ПТ. У цьому випадку можна було б і не помітити недоліку, якби на візуальному рівні кінотексту паралельно з озвучуванням віршованого тексту не демонструвалася власне листівка. На ній зображений скелет (один з символів Хеловіну), що дригає картонними кістками, а ця інформація, у свою чергу, корелює з лексемою *bones* і викликає пряму асоціацію з Днем усіх святих. У ПТ, на жаль, цей зв'язок повністю втрачено.

Назва роману «*The most dangerous game*», яка у ПКТ *Zodiac* (Зодіак) стає однією з вагомих підказок для розкриття особи анонімого злочинця, у ПТ перекладена у такий спосіб: «*Найнебезпечніша дичина*». У фільмі розкривається тема роману – лютий граф у середньовічному маєтку розважається полюванням на людей. Лексичну заміну відповідника лексеми *game – гра* на лексему *дичина* у ПТ можна пояснити її семантичною близькістю з поняттям полювання, проте акцент у ВТ зроблено саме на тому, що вияв надзвичайної жорстокості представлений у формі гри так само, як антагоніст на прізвисько Зодіак, натхненний подіями роману, «грає» зі своїми жертвами. У цьому випадку ми знову констатуємо неадекватне відтворення лексичної реалізації мотиву гри, що призводить до неповного розкриття образу антагоніста у ПТ.

У результаті дослідження ми дійшли висновку, що поняття мотиву можна використовувати в ході перекладознавчого аналізу психологічного кінотрилера з метою виявлення його жанрової специфіки, проблем її відтворення мовою перекладу та пошуку шляхів їх подолання. Аналіз теоретичних джерел показав, що мотив реалізується в усіх контекстах кінотексту та характеризується повторюваністю в кінотекстах у межах жанру. Одним з фундаментальних мотивів кінотексту піджанру ПКТ постає мотив гри, який істотно впливає на формування саспенсу та розкриття образів персонажів, а адекватне відтворення вербальної реалізації мотиву гри при перекладі входить до магістральних завдань перекладача ПКТ.

До **перспектив подальшого дослідження** належить детальне вивчення специфіки відтворення реалізації інших жанроформувальних мотивів ПКТ (мотив трансформації, мотив загадки, мотив протистояння та ін.) при перекладі кінотексту з англійської мови на українську.

Література:

1. Бем А. К уяснению историко-литературных понятий / А. Бем // Известия Отделения русского языка и словесности Российской Академии наук. – 1918. – Т. 23. – Кн. 1. – С. 225–245.
 2. Веселовский А. Историческая поэтика / А. Веселовский : [вступ. ст. И. К. Горского ; сост., коммент. В. В. Мочаловой]. – М. : Высшая школа, 1989. – 406 с.
 3. Ветловская В. Е. Анализ эпического произведения. Проблемы поэтики // В. Е. Ветловская. – СПб. : Наука, 2002. – 214 с.
 4. Краснов Г. В. Сюжет, сюжетная ситуация // Г. В. Краснов. Литературоведческие термины (материалы к словарю). – Коломна, 1997. – С. 47–49.
 5. Пропп В. Я. Исторические корни волшебной сказки / В. Я. Пропп. ; научная редакция, текстологический комментарий И. В. Пешкова. – М. : Изд-во «Лабиринт», 2002. – 336 с.
 6. Силантьев И. В. Поэтика мотива / И. В. Силантьев ; отв. ред. Е. К. Ромодановская. – М. : Языки славянской культуры, 2004. – 296 с.
 7. Томашевский Б. Теория литературы. Поэтика : Учебное пособие / Б. Томашевский [вступ. статья Н.Д. Тмарченко ; комм. С. Н. Бройтмана при участии Н. Д. Тмарченко]. – М. : Аспект Пресс, 2002. – 334 с.
 8. Фрейденберг О. М. Поэтика сюжета и жанра / Подгот. текста. и общ. ред. Н. В. Брагинской. – М., 1997. – 445 с.
- Злодеи-психопаты: типология и мотивы [Електронне джерело]. Режим доступу: http://www.cinemotionlab.com/stati/Zlodei-psihopati_tipologiya_i_motivi/

УДК 81'25: 811.111

Ю. М. Плетенецька,

Національний авіаційний університет, м. Київ

ПЕРЕКЛАД ЖАРГОНІЗМІВ, СЛЕНГУ, ВУЛЬГАРИЗМІВ ТА РІЗНОВИДІВ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛЕКТУ В ТВОРІ ДЖ. СЕЛІНДЖЕРА «НАД ПІРВООЮ В ЖИТІ»

У статті проаналізовано засоби репрезентації нестандартної лексики на матеріалі художнього твору, а також способи та адекватність її відтворення в українському та російському перекладах.

Ключові слова: жаргонізми, сленг, вульгаризми, соціолект, безеквівалентна лексика, адекватний переклад.

TRANSLATION OF JARGONS, SLANGS, VULGARISMS AND VARIATIONS OF SOCIOLECT IN THE NOVEL OF J.D. SALINGER «THE CATCHER IN THE RYE»

The article analyses means of representation of nonstandard vocabulary taken from the novel of J.D. Salinger «The catcher in the Rye». It specifies the reason for the use of slangs, vulgarisms, jargons and social dialects by the main character Holden Caulfield. It illustrates transformations, which take place during its rendering to achieve adequate translation. While translating the above-mentioned nonstandard vocabulary such means as colloquialisms, vernacular language, archaisms, dialectisms, and noise imitation were used. The article also proposes comparative analysis of Ukrainian and Russian translations of the novel disclosing strength and shortcomings of each of them. It gives conclusions that considering the complexity of the described phenomenon rendering in terms of stylistics every translator is advised to use his/her own translating techniques and methods to preserve certain personality features and language peculiarities of characters of the novel and to stick to the original.

ПЕРЕВОД ЖАРГОНІЗМОВ, СЛЕНГА, ВУЛЬГАРИЗМОВ И РАЗНОВИДНОСТЕЙ СОЦИАЛЬНОГО ДИАЛЕКТА В РОМАНЕ ДЖ. СЕЛИНДЖЕРА «НАД ПРОПАСТЬЮ ВО РЖИ»

В статье проанализированы средства репрезентации нестандартной лексики на материале художественного произведения, а также способы и адекватность ее воспроизведения в украинском и русском переводах.

Ключевые слова: жаргонизмы, сленг, вульгаризмы, социолект, безэквивалентная лексика, адекватный перевод.

Мова – це своєрідна «візитна картка» покоління і являє собою, без перебільшення, ключ до розкриття особистості. Тож мова героїв твору Дж. Селінджера «Над прірвою в житті», творить власну соціально-психологічну характеристику персонажів. До того ж, художній текст як феномен культури є засобом презентації національного менталітету.

У зв'язку з відмінністю смислових відтінків сленгу, просторіччя, соціального діалекту у різних мовах, не можна вимагати повних еквівалентів для їх відтворення, бо точний переклад за таких обставин просто неможливий. До того ж зовсім необов'язково, щоб кожному слову однієї мови відповідало те ж саме слово іншої мови, адже словник однієї мови ніколи не покривається цілковито словником іншої. Саме тому, дуже важливо щоб авторський прийом був зрозумілим читачеві у мові перекладу і виконував свою художню функцію, тому іноді краще передати в перекладі лише сенс і просторічний відтінок сленгу, ніж давати точний відповідник.

Проблемою сленгу, жаргону, соціального діалекту в радянському мовознавстві опікувалися Л. Латишев, Л. Щерба, М. Бажан, Т. Левицька, в українському – Л. Ставицька, О. Горбач, Л. Масенко. Але, незважаючи на значну кількість наукових праць щодо вивчення безеквівалентної лексики, окреслені поняття та способи їх відтворення викликають на сьогоднішній день дискусію. З огляду на це мета нашої статті виявити зазначені одиниці в тексті твору та проаналізувати способи їх відтворення українською та російською мовами.

Художній манері Дж. Селінджера властиво те, що він відверто пише про підлітка, й не просто про підлітка, а про американського підлітка кінця сорокових – початку п'ятдесятих років, який виховувався у багатій родині проте має безліч внутрішніх переживань, емоцій, протестів. Саме тому, хлопцеві постійно вживає паразитичні слова або словосполучення, вульгаризми, сленг, що є абсолютно характерними для його особистості.

Через те, що Голден не терпить порожнечі і не завжди може завчасно відшукати влучне слово, він заповнює так звані «паузи в мові» такими словами як: *sort of* (що в українській мові має аналог: на зразок, як *бу, муну*) – «*you felt sort of sorry for her*»; «*she was sort of deaf*»; «*I was beginning to sort of hate him*»; тощо; а також повторенням слів: *this, these, those* (в перекладі: *цей самий, той, ото такий що*): «*he wrote this terrific book*»; «*one of those guys that wear those suits*».

Також мова Голдена повна відхилень від граматичної норми. Наприклад, він уживає особову форму дієслова після *on account of*, що насправді вимагає герундія («*on account of I was flunking four subjects and not applying myself and all*»; «*an account of wasn't coming back*»), неправильні форми дієслова («*I'd woke him up*»; «*she's been laying here all night*»), він помиляється у вживанні особових займенників у непрямому відмінку («*D. B. Took Phoebe and I*»; «*told Allie and I*»; «*kept telling Stradlater and I*» замість *me*) – що значно ускладнює роботу перекладачеві.

У мові Голдена чимало таких сленгових висловів, як: *to shoot the breeze* – український аналог «базікати», *to give somebody a buzz* – що дослівно означає дзвякнути, зателефонувати до когось. Крім того, однією з характеристик підліткової мови є і постійний набір епітетів, які вживає Голден: *phony* – «*липовий*», а також *lousy* «*поганий*», «*вишвилий*» (*lousy teeth, lousy manners*); *terrific* (*terrific book, terrific friend, terrific guy*); *crude* (*a crude thing to do*), *crumby* (*crumby nails, crumby old razor, crumby toilet articles*), *corny* (*corny shoes* – старомодні черевуки, *corny jokes* – анекдоти з бородою), *old* (*old Ackley, old Haas, old sadist, the little old goddam Governor's son, the old peak of my hunting hat*).

Також Голден уживає велику кількість вигуків: *boy* (Ого!): «*Boy, did I get in that house fast*»; «*Boy, I know it*», *for Chrissake* = *for Christ's sake* «*for Chrissake grow up*» – що було перекладене як: «Господи, і коли ти, нарешті, виростеш!» та «*I don't know for Chrissake*» – що було перекладене шляхом антонімічного перекладу: «Так не знаю я, нехай йому чорт!».

Крім того Голден у творі постає і як начитаний інтелігент: «*I'm quite illiterate, but I read a lot*», «*Взагалі я дуже неосвічений, але читаю багато*». Його лексикон наповнений модними інтелектуальними, психоаналітичними і соціологічними термінами. Він має у своєму словниковому запасі такі слова, як «*ostracized*» (*виганяти із спільноти*), «*unscrupulous*» (*недобросовісний*), «*conversationalist*» (*співрозмовник*), «*psychic*» (*душевно хворий*). Тож поряд із підлітковим сленгом в розмові Голдена прослуховується мова дорослої, досить поміркованої людини, котра, до того ж, непогано знає психологію. Він говорить про себе: «*I'm just going through a phase right now*», що українською мовою звучить, як: «У мене зараз такий період – перехідний вік», а також він відверто зізнається у своїх поганих рисах характеру: «*I'm exhibitionist*» – «Я люблю працювати на публіку», що також розкриває його особистість під новим кутом. Не менш цікавими є й речення з розмовними «шкільними» ідіомами, а також нашаруванням свідомо дібраних слів: «*They give guys the exquisite frequently at Pensy*», «*I has a very good academic rating*» – «У мене високий академічний рейтинг».

Голден часто вживає вульгаризми – це ще одна прикмета молодіжної мови, характерна для американських підлітків перших повоєнних років, що також ускладнює роботу перекладачеві адже дана безеквівалентна лексична одиниця має велику кількість варіантів перекладу [3, с. 93]. Наприклад: слово «*goddam*»: «*goddam subway*», «*goddam house*», «*goddam place*», «*goddam book*», «*goddam Elkton Hills*», що можна перекласти аналогом таким як «*диявольський*», «*проклятий*», «*ідіотський*», «*безглуздий*», «*паршивий*», «*смердючий*»; чи подібне слово: «*heck*»: «*old as hell*», перекласти як «*до біса старезний*»; грубо-просторічне «*ass*», є еквівалентом українського досить грубого слова «*дуна*»: «*a nice old guy that didn't know his ass from his elbow*» – «*милий дідусь, який вже не розуміє що до чого*», «*something that gives me a royal pain in the ass*» – «*мені від цього кишки вивертає*», часто трапляється слово «*bastard*» – «*наволоч*» або дієслово «*to stink*» – «*смердіти*» і його похідні: іменник *stink* «*сморід*» і прикметник *stinking* «*смердючий*». І кожен раз, перекладачі вдавалися до хитрощів та перекладацьких прийомів підбираючи еквівалент-замінник вульгаризму, або просто оминаючи його, що не завжди сприяло адекватності перекладу.

Мову Голдена Колфілда можна характеризувати як мову, властиву більшості його американських ровесників середини ХХ сторіччя, а отже її сміливо можна розглядати як одну з ознак масової культури, яка тоді тільки починала розвиватися.

Так, для більш ретельного дослідження перекладу сленгу, жаргонізмів, вульгаризмів, а також зіставного аналізу оригіналу роману Дж. Селінджера з його українським варіантом було обрано переклад О. Логвиненко, а з його російським варіантом – переклад Р. Райт-Ковальової.

Слід зазначити, що при порівнянні двох перекладів роману Дж. Селінджера «Над прірвою в житті», переклад Р. Райт-Ковальової російською мовою вважаємо більш адекватним позаяк їй вдалося віднайти відповідні заміни сленгу, зберігаючи при цьому всі основні відтінки інформації, закладені в оригіналі. Україномовному перекладу О. Логвиненка часом бракувало адекватних, влучно підібраних формулювань. Причина швидше полягає в тому, що сленготворення в українській мові в порівнянні з російською не досить розвинуте, що не могло не вплинути на переклад. О. Логвиненко намагався вдаватися до компенсаторних засобів, використовуючи деякі застарілі слова, їх скорочені форми, а також діалектизми, що були б зрозумілими для всіх.

Дані варіанти перекладу не завжди було застосовано влучно, що можна прослідкувати у наступному прикладі: «*Спочатку вона комизилася – мовляв, губна помада, те се, але я швидко запудрив їй мізки, і вона здалася.*» – «*At first she didn't*

want to, because she had her lipstick on and all...» [6]. Використання та введення застарілого слова «комизилася» для створення ефекту сленгу і перекладу зовсім нейтрального «didn't want to» є досить необґрунтованим прийомом і навряд чи зрозумілим для широкого загалу читачів. Краще було б використати слова «відверталася», або «відмовлялася».

Окремі речення оригіналу вилучені з українського перекладу. Це стосується перекладу сленгових слів та виразів, а також ідіом типу «sort of», «kind of» і просторічних висловів типу «and all», «and everything», якими переповнена мова головного героя. Так, словосполучення «and all» вжито у романі 339 разів, тобто в середньому близько двох разів на кожну сторінку (не рахуючи синонімічного виразу «and everything», яке подвоїло б цю цифру). У той час як в українському перекладі наведене словосполучення в переважній більшості випадків взагалі ніяк не передається, тобто було опущене. Причому, в даному випадку втрачається не змістовна інформація, закладена в цій одиниці мови, а стилістична забарвленість мови, а отже, і характеру героя – одним із елементів якої є нав'язливе повторення сполучення «and all».

Ця характеристика мови підлітків не є чимось типово американським, недоступним розумінню українського читача. Саме існування терміну «слова-паразити» говорить про достатню поширеність цього явища в українській і російській мовах. Мова «українського» Голдена обгороджена в певній мірі, зокрема за рахунок того, що з його природнього лексикону прибрано все «сміття». Це – є безсумнівним генеруванням стилістичних норм для порівняння мов. Такі українські слова як «всьяке такє», «те се», «туну» і т. д., могли б бути стилістично адекватними замінниками сполучення слів «and all».

З іншого ж боку, автор перекладу нейтралізує багато лексем, які в англійському варіанті, тобто в оригіналі, мають постійне негативне емоційне ставлення і є стилістично маркованими. Так, протягом всього роману лексема «dough» перекладається тільки як «гроші». Існують, безперечно, такі випадки, коли доводиться пом'якшувати силу деяких слів. Це, в основному, відноситься до перекладу так званих «four letter words» для позначення грубої лайки та інших непристойностей, що зустрічаються в романі. Тут виявляється певна різниця в існуючих етичних та інших соціальних критеріях двох відмінних суспільств. Але у вищенаведеному прикладі подібні труднощі не повинні виникати. Питання полягає тільки в визначенні адекватної мовної одиниці перекладу. У системі англійської мови лексема «dough» за даними словників належить до сленгу та включає в себе, крім предметно-логічного значення, ще й емоційне значення, яке можна охарактеризувати як фамільярно-поблажливе. В українській мові близькими еквівалентами могли б стати лексеми «бабло», «капушта», які звучать природньо у мові підлітків на кшталт Голдена Колфілда.

Також лексеми «dough» варто було перекласти саме таким чином, ще й тому, що автор, поряд з нею, вживає її нейтральний синонім – «money». Це говорить про те, що автору не байдуже емоційна забарвленість, закладена в різних висловлюваннях з загальною предметною спрямованістю, тобто Селінджер поділяв ці два поняття залежно від обставин у творі. Слід зазначити, що питання адекватності перекладу залежить не лише від підбору мовних одиниць, рівнозначних в обох мовах з усіх точок зору, включаючи стилістичну. Нерідко в цей процес залучається проблема екстралінгвістичного фактору, пов'язана, наприклад, з метою відображення життя саме американського підлітка, а не підлітка загалом.

Також досить неприродньо звучить у мові американського підлітка фраза: «Досить наплетти людині сім мішків гречаної вовни», тоді як в оригіналі це: «All you have to do is say something nobody understands». Даний переклад висловлювання навіть для українського підлітка не є характерним, тим більше воно аж ніяк не підходить американському.

Тож проаналізувавши ряд стилістично маркованих лексичних одиниць в романі Дж. Селінджера «Над прірвою у житті» та способів їх перекладу українською мовою, можна зробити висновок про те, що безеквівалентну лексику, а особливо соціальний діалект дуже важко перекладати з однієї мови іншою, тим паче зважаючи на те, що в українській мові, творення сленгу відбувається не досить активно. Саме тому, у своєму перекладі О. Логвиненко використав ряд перекладацьких засобів, таких як розмовно-просторічна лексика, застарілі слова, діалектизми, а також вирази, що було утворено внаслідок шумонаслідування (як наприклад лексема «buzz» була відтворена лексемою «дзвякнути»). Проте, повної адекватності перекладу досягнути так і не вдалося, а наведені перекладацькі засоби дещо применшили яскравий колорит оригінального твору.

Російський переклад роману Дж. Селінджера «Над прірвою у житті», зроблений Р. Райт-Ковальновою, є більш вдалим, оскільки перекладач зуміла віднайти адекватні заміни при перекладі і зберегла всі основні відтінки інформації, закладені в оригіналі: як наприклад «break his goddam jaw» було перекладено, як: «разбил его растреклятую морду». Так відбулося, тому, що у словосполученні «goddam jaw» окрім інформації, пов'язаної з предметно-логічним значенням сполучення «проклятая челюсть» закладена ще й емоційно-забарвлена оцінка інформації, що дає підставу розшифрувати її як фамільярно-зневажливу. Переклад цього словосполучення російською мовою словом «морда» є цілком адекватним, оскільки в ньому збережена вищезгадана оцінка подій, яка в даному контексті є головною. Далі прикладом може слугувати те, як автор описує спогади Голдена про той час, коли він водив маленьку Фібі гуляти в парк і кататися на каруселі, які вона дуже любила: «You couldn't get her off the goddam thing». З контексту ситуації очевидно, що Голден цілком доброзичливо ставиться і до самої каруселі, і до таких вподобань Фібі. Однак слово «goddam» вносить у дане висловлювання певну емоцію, яку можна охарактеризувати як доброзичливо-поблажливу. Тому російський переклад: «Бывало, не как ее не стащишь», зберігаючи цю емоційну атмосферу, виявляється напрочуд вдалим.

Подібні приклади є досить чисельними, тож можна навести ще один: «Then she sat down on my goddam lap». Це опис огидної сцени в номері, коли Голден потрапив у халепу з повією в готелі. Дана ситуація дає підставу для такої інтерпретації: Голден був збентежений, наляканий, і розлючений надмірно агресивними діями дівичи. Ці емоції концентруються в англійському вульгаризмі «goddam». Однак, навряд чи було б вірно перекласти це речення так: «Затем она села на мои чёртовы колени». Подібний переклад є неадекватним тому, що в російському варіанті виразно прослідковується емоційна спрямованість слова «чёртовы» на слово «колени». А це перекручує всю ситуацію. Тому переклад Р. Райт-Ковальнової – «И вдруг она плюхнулась ко мне на колени» – стає цікавим та стилістично витриманим перекладацьким прийомом.

Тож варто приділити особливу увагу слову «goddam», що має досить широку семантику та є улюбленим словом Голдена. Було прослідковано 37 різних варіантів перекладу цього слова російською мовою:

1. Дурацкий, 2. Весь, 3. Роскошный, 4. Еще, 5. Ни черта, 6. Гнусные, 7. Настоящий, 8. Черт знает какие, 9. Треклятый (проклятый), 10. Ничего, 11. К чертям собачьим, 12. Какое-то, 13. Это чертово, 14. Самого, 15. Черт подери, 16. Идиотские, 17. Какая-нибудь (там), 18. Громкие, 19. Форменный, 20. Собственная, 21. В одних, 22. Подлая, 23. Этот наш, 24. Телефончик, 25. К несчастью, 26. Все время, 27. Каждую, 28. Поганые, 29. На черта, 30. Пижонский, 31. Огромный, 32. Хорошая, 33. Бездарные, 34. До черта, 35. Что-то вроде этого самого, 36. Эти, 37. Нелепый

Також варто зазначити, що майже половина випадків вживання слова «goddam» взагалі ніяк не була перекладена російською мовою. Проте, даний аналіз виявив, що повне вилучення усього елемента з перекладу в переважній більшості випадків є неправомірним, оскільки при цьому втрачається своєрідна манера Голдена висловлювати свої думки. Дану манеру можна охарактеризувати як «недбайливо емоційну». Тож наведемо декілька прикладів з оригіналу зі словом «goddam»,

якому немає еквівалента в російському тексті, і запропонуємо можливі варіанти перекладу. Так, словосполучення «*goddam gorgeous hair*» російською мовою було перекладене: «*роскошные кудри*». Хоча можна було б стилістичну коннотацію слова «*goddam*» передати інтенсивом «*ослепительно*», який виразив би очевидне глузування героя над піжоном Стредлейтером. Наступний приклад це: «*Half his goddam life*», що перекладається як «*Половину своєї життя*». Можна було б використати в перекладі слово «*драгоценной (жизни)*», що підкреслило б глузливі відтінком дане значення та зберігало б стилістичну рівновагу. Подібних перекладів багато, але наведених достатньо, щоб довести не випадковий характер авторських повторень, а також той факт, що ігнорування цих «надокучливих елементів» видозмінює стилістичну тональність тексту.

Також на увагу заслуговують випадки, об'єднані тенденцією вільно і невільно пом'якшувати реакцію на слова героя, тобто видозмінювати стилістичні конотації при перекладі: «*Sitting around on our ass*» – запропоновано переклад: «*Торчать дома*». Не можна сказати, що переклад нейтральний. Лексема *торчат* в значенні «*буть, знаходитися*» включає в свою семантичну структуру несхвальний відтінок значення. Однак в оригіналі, крім несхвалення, яскраво висловлена емоція грубості, вульгарності, тому переклад типу «*протирать зад дома*» був би саме тим вираженням, яке так природно звучить в устах Голдена і йому подібних підлітків. Той самий недолік (ігнорування грубості висловленої в англійському варіанті) прослідковується і в такому прикладі: «*I doubt if he never even gave anybody a feel*». У російському перекладі читаємо: «*Наверное, он и не дотрагивался ни до кого*». Переклад є досить адекватним, хоча додати передбаченої автором вульгарності йому допоміг би й наступний варіант: «*Наверное, он никого так и не тискал никогда*».

Можливо перекладачка свідомо уникала слова типу «*зад*» та «*тискать*», адже даний переклад було зроблено ще за часів Радянського Союзу, під пильним наглядом цензури, тож дані вульгаризми могли бути опущені для того щоб не шокувати російського читача 70-х років та видати книгу в продаж. Проте раніше ці слова вдовільно широко використовувалися у російській літературі, крім того вони й існують для того, щоб шокувати. Тому так чи інакше, через перекладацькі видозміни, головний герой твору постає перед нами в дещо облагородженому вигляді, що не зовсім виправдовує себе з позиції оригіналу твору.

Отже, порівнявши варіанти перекладу роману «Над прірвою у житті» Дж. Селінджера українською та російською мовами, було встановлено, що безеквівалентна лексика соціального діалекту є дуже складним явищем для передачі у стилістичному плані, саме тому кожен перекладач використовує власні перекладацькі прийоми, адже тут важливо зберігати мовні особливості героїв роману, не втрачаючи при цьому характерні риси їх образу, треба обирати влучні еквіваленти у мові перекладу, не відходячи при цьому від мови оригіналу. Було також виявлено, що Голден Колфілд часто вживає сленг, шкільну лексику, вульгаризми, емоційно-забарвлені вигуки, а також його мова рясніє новими для того часу поняттями: «психоаналіз», «ексгібіціонізм», що було перекладено різними шляхами, такими як: відтворення в перекладі адекватними замінами, шумонаслідуванням, створенням нових понять або просто словами з просторічним відтінком. При цьому варто розуміти, що переклади такого соціально значущого роману як «Над прірвою у житті», який читало й досі читає не одне покоління молодих людей, треба постійно вдосконалювати, створюючи нові й нові варіанти перекладів, які нестинуть в собі сленгові одиниці, зрозумілі читачам нового часу та будуть позбавлені помилок, що їх припускалися перекладачі за попередніх спроб.

Література:

1. Бондаренко К. Співвідношення сленгової лексики української та англійської мов: лексикографічний та перекладацький аспекти / К. Бондаренко // Наукові записки. Серія: Філологічні науки : збірник наукових праць. – Вип. 81(4). – С. 141–146.
2. Маковский М. М. Английские социальные диалекты (онтология, структура, этимология) : [уч. пособ.] / Михаил Михайлович Маковский – М. : Высшая школа, 1982. – 135 с.
3. Пиркало С. Сленг : ненормативно, але нормально / С. Пиркало // Урок української. – 2000. – № 4. – С. 26–28.
4. Ставицька Л. Аргументи, жаргон, сленг : соціально-диференціальна української мови : [монографія] / Л. Ставицька. – К. : Критика, 2005. – 464 с.
5. Ставицька Л. О. Проблеми вивчення жаргонної лексики: Соціолінгвістичний аспект / Л. О. Ставицька // Українська мова. – К., 2001. – № 1. – С. 55–68.

Джерела ілюстративного матеріалу:

6. J. D. Salinger «The Catcher in the Rye». – [Електронний ресурс]. – <http://genius.com/Jd-salinger-the-catcher-in-the-rye-chap-1-annotated>.
7. Джером Девід Селінджер «Над прірвою в житті». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ae-lib.org.ua/salinger/Texts/TheCatcherInTheRye-ua.htm>
8. Джером Девід Селінджер «Над пропастью во ржи». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ae-lib.org.ua/texts/salinger_the_cather_in_the_rye_ru.htm.

УДК 811.111'374:811.161.2'374

О. В. Ситник,

Хмельницький національний університет, м. Хмельницький

ENGLISH EXPRESSING DEVICES OF UKRAINIAN DIMINUTIVE AND DEROGATORY LEXICAL UNITS

Засоби передачі українських лексичних одиниць із значенням нестлиивості та згрубілості англійською мовою. О.В. Ситник. Стаття присвячена порівняльно-типологічному аналізу способів вираження суб'єктивної оцінки мовця на рівні морфології та синтаксису в українській та англійській мовах. Досліджуються основні шляхи та методи вираження суб'єктивної оцінки мовця на рівні слова, словосполучення і речення. Відстежується механізм та динаміка передачі афективного забарвлення при перекладі, а також аналізується співвідношення суфіксальних систем української та англійської мов.

Ключові слова: емоційно забарвлена лексика, суб'єктивна оцінка, морфологія, суфікси нестлиивості та згрубілості.

ENGLISH EXPRESSING DEVICES OF UKRAINIAN DIMINUTIVE AND DEROGATORY LEXICAL UNITS

The article is dedicated to the comparative and typological analysis of means and ways expressing the subjective evaluation of the speaker on the level of morphology and syntaxes in the Ukrainian and the English languages. The issue is important for the translators because the principles and language tools expressing emotive charge of the speaker differ in different lan-